

RAPPORT FRA FORSØK MED MUSTAD AUTOLINE SYSTEM UTENFOR FINNMARK
MED M/S «STENTOR» F-19-BD I TIDEN 3/4—11/4 1973

Av Wilfred Andreassen og Hans Edvard Olsen

Denne rapporten er utarbeidet etter skipper Wilfred Andreassens erfaringer fra forsøkene begynte den 25/1 1973 og resultatene fra toktet i perioden 3/4 til 11/4 1973.

Toktbeskrivelse

Forsøkene er foretatt på Finnmarkskysten fra Tana til Varanger og ut til 52 n. mil fra land.

Værforholdene og fangstene har vært små, forsøkene har derfor for det meste gått ut på å gi mannskapet øvelse i bruk av maskinen.

I perioden fra 3/4—11/4 1973 var imidlertid værforholdene gode.

Materiale og metoder

M/s «Stentor» er et linefartøy på 69 fot og 280 HK maskin.

Det ble nyttet nr. 7 kroker som måtte være rette med øye i samme plan som bukta da maskinen bare kunne ta denne type kroker. Avstanden mellom krokene var 1,20 m med 5 mm snøretykkelse av typene japansk terylene og «Nordsjølin» (Kuralon). Det var disse to snøretypene som etter forsøkene synes å passe best til maskinen blant annet på grunn av at de kveilet seg godt.

For å tilpasse fartøyet for drift med egnemaskinen måtte følgende forandringer foretas: Hele akterenden av fartøyet ble innbygd og babord egnerhus ble forlenget med 2,5 m for å gi plass til splittemaskinen og magasinene. Dessuten ble styrbord egnerhus lukket i forkant.

Dessuten måtte blant annet følgende utstyr anskaffes: Lysmotor for 220 V vekselstrøm og et agnkondisjoneringsskap på 2 000 liter. 40 stamper (å 450 kroker) ble lagt om til kroker med løkke.

Resultater

Når det gjelder forsøkene tidligere i vinter, har disse vært sterkt hemmet av dårlige værforhold og lite fisk. Av fler grunner bør utprøvingen av egnemaskinen foregå under gode værforhold.

Et forsøk den 3. april med 3 600 kroker håndegnet, hvorav 1 800 kroker var håndegnet med sild og makrell og 1 800 kroker håndegnet med lodde, ga en fangst på tilsammen 500 kg hovedsakelig blåkveite. Av dette ble 400 kg fanget på loddeegnete liner og 100 kg på linene egnet med sild og makrell. De

øvrige linefiskere i området fikk også omkring 100 kg blåkveite pr. stamp (ca. 450 kroker) på loddeegnete liner.

Forsøk med maskinegning ga omtrent samme fangst av blåkveite som med håndegnete liner. Imidlertid var fangstene så små på liner egnet med sild og makrell at det ikke var mulig å få en sikker sammenligning mellom håndegnete og maskinegnede liner. Maskinen egnet ikke lodde. Maskinens agnforbruk var på 20—25 kg pr. 1 000 kroker. For øvrig vil en nevne at på grunn av frost bør det nyttes sjøvann til egnemaskinen.

Settefarten på egnemaskinen var på 3,9 knop ved en hastighet på 100 kroker pr. minutt og en krokavstand på 1,20 m. Festingen av agnet ved denne hastighet var opptil 90 prosent. Ved en settefart på 4,8 knop, med 120 kroker pr. minutt og samme krokavstand ble imidlertid festingen av agnet redusert til 70 prosent.

Festingen av agnet må derfor betegnes som god når settehastigheten ikke oversteg 4 knop ved en krokavstand på 1,20 m. En antar derfor at skal en kunne øke settefarten til omkring 6 knop, må krokavstanden forlenges til 1,80 m. Forlengelse av krokavstanden vil imidlertid kreve dypere renner under magasinene. En betingelse for at festingen av agnet skal være tilfredsstillende er blant annet at agnet er passende tint. Det var derfor nødvendig med anskaffelse av en fryseboks for å gi agnet den riktige avtining.

Når det gjelder festing av agnet vil en nevne at med et tilfelle sto linene i over 8 timer på over 200 favners dyp. Ved inndragingen fant en at agnet fortsatt hang fast på opptil 67 prosent av krokene.

Inndragingshastigheten på maskinen var gjennomsnittlig på 1 200 kroker pr. time.

Det antas at endel mindre forbedringer og skjerming av egnemaskinen for større sikkerhet kombinert med øvelse i betjeningen vil kunne øke driftsikkerheten og kapasiteten noe.

Ved bruk av egnemaskinen medgår 7 mann etter følgende arbeidsfordeling: 3 mann til betjening av splittemaskinen og magasinene, 2 mann på dekk, 1 mann i styrehuset og 1 mann til avløsning av mannskapet, matlaging m.v.

Til utsetting og inndraging av 5 400 kroker var en nede i 5,5 timer hvorav knapt 1 time medgikk

til utsettingen. Etter dette skulle en kunne «vatne» ca. 900 kroker pr. time. I tillegg til dette kommer inn-
dragning av ilene.

En vesentlig ulempe med egnemaskinen er at den ikke egner lodde. Ved forsøk fikk en kun 25 prosent fangst med liner egnet med sild og makrell i forhold til liner egnet med lodde. En er derfor i tvil om det vil være lønnsomt å drifte med egnemaskinen og egne sild og makrell i et tidsrom hvor det i området nyttes lodde til agn.

Konklusjon

1. Forsøk med maskinegning ga omtrent samme fangst av blåkveite som med håndegning. Fangstene var imidlertid så små med liner egnet med sild og makrell at det ikke var mulig å få en sikker sammenligning mellom maskinegnet og håndegnete liner.
2. En vesentlig ulempe med egnemaskinen er at den ikke egner lodde.
3. For at festingen av agnet skulle være tilfredsstillende, var settefarten maksimum 4 knop ved en krokavstand på 1,20 m.
4. Maskinens inndragingshastighet var gjennomsnittlig på 1 200 kroker pr. time.
5. Til utsetting og inndraging av 5 400 kroker var en nede i 5,5 timer. Etter dette skulle en kunne «vatne» ca. 900 kroker pr. time. Inndraging av ilene er ikke regnet med.
6. Når det gjelder de videre forsøk, bør en etter påske begynne å tilpasse maskinen for hysefiske. Etter at en har fått maskinen til å fungere med hyseliner, bør en i minimum 6—8 uker drive fiske med full kapasitet i konkurranse med den øvrige flåte.
Videre bør det til høsten foretas tilsvarende forsøk etter torsk. Fangstresultatene av disse forsøken bør da kunne vise om autolinesystemet svarer til forventningene.